

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

ŞƏHİDLƏRİMİZİ EHTİRAMLA YAD EDİRİK!

Metodik vəsait

*İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı canlarından keçən
şahidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunur*

Respublikanın kütləvi və ixtisaslaşdırılmış kitabxanaları, Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemləri üçün metodik vəsait

BAKI – 2021

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

Tərtibçi:

L.Əhmədova

İxtisas redaktoru:

K.M.Tahirov,
professor,
Əməkdar mədəniyyət işçisi

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik! : metodik vəsait:
İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı canlarından keçən
şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunur / tərt. ed. L.Əh-
mədova; ixtisas red. K.Tahirov.- Bakı, 2021.- s. 62.

**Azərbaycan Respublikasında Anım Gününün
təsis edilməsi haqqında
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
Sərəncamı**

Ermənistanın Azərbaycana qarşı 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayan növbəti hərbi təcavüzünə cavab olaraq, Azərbaycan xalqı işğal altındakı torpaqlarımızın azad edilməsi məqsədilə Vətən müharibəsinə başlamışdır.

Haqq və Şərəf işimiz olan, Azərbaycan Respublikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda gedən mübarizədə qəhrəmanlıq göstərən əsgər və zabitlərimiz, arxa cəbhədə çalışan mülki insanlarımız, bütövlükdə xalqımız əzm və iradə, bir yumruq kimi birlik və həmrəylik nümayiş etdirərək, düşməne sarsıdıcı zərbələr endirmişdir.

Azərbaycan Ordusunun zəfər yürüşünə dözə bilməyən düşmən təxribatlara əl ataraq, günahsız mülki insanları hədəfə almaqla müharibə cinayətləri törətmişdir.

Həmvətənlərimizin bir çoxu şəhid olmuş, itkin düşmüş, yaralanaraq sağlamlığını itirmişdir. Torpaqlarımız qəhrəman şəhidlərimizin, əsgər və zabitlərimizin, qazilərimizin qanı və canı bahasına işğaldan azad edilmişdir. Müzəffər Ordumuzun bu gün yazdığı tarix sabah daha da güclü inkişaf edəcək, çiçəklənəcək Azərbaycan üçün möhkəm bünövrədir. Bu, eyni zamanda, regionda dayanıqlı və uzunmüddətli sülhü, əmin-amanlığı və təhlükəsizliyi təmin edən mühüm amildir.

Azərbaycan hər zaman mübariz oğul və qızlarının şücaətini yüksək qiymətləndirir, bütün şəhidlərimizin ruhuna ehtiram göstərir, xatirəsini uca tutur. Vətən müharibəsində qəhrəmancasına döyüşmüş, Azərbaycan Bayrağını işğaldan azad edilən torpaqlarımızda dalğalandırmış, ölkəmizin ərazi bütövlüyü yolunda canlarını fəda etmiş əsgər və zabitlə-

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

rimizə, bütün şəhidlərimizə dərin ehtiram əlaməti olaraq, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, qərara alıram:

1. Hər il sentyabrın 27-si Azərbaycan Respublikasında Anım Günü kimi qeyd edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 2 dekabr 2020-ci il.

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
cənab İlham Əliyevin xalqa müraciəti**

27 sentyabr 2020-ci il

Bu gün səhər Ermənistan silahlı qüvvələri bir neçə istiqamətdən müxtəlif növ silahlardan, o cümlədən ağır artilleriyadan istifadə edərək bizim yaşayış məntəqələrimizi, eyni zamanda, hərbi mövqələrimizi atəşə tutmuşdur.

Düşmən atəşi nəticəsində mülki əhali və hərbiçilərimiz arasında itkilər, yaralananlar var. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Onların qanı yerdə qalmaqdadır. Azərbaycan Ordusu hazırda düşmənin hərbi mövqələrinə atəşlər, zərbələr endirir və bu zərbələr nəticəsində düşmənin bir çox hərbi texnikaları sıradan çıxıb. Bu, erməni faşizminin növbəti təzahürüdür.

Son vaxtlar Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təxribatları müntəzəm xarakter almışdır. İyul ayında Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin Tovuz istiqamətində yenə də artilleriya atəşi nəticəsində hərbiçilərimiz və bir mülki şəxs həlak olmuşdur. Heç kəsə sirr deyil ki, ilk atəşi, o cümlədən artilleriya atəşini Ermənistan açıb və ilk həlak olanlar da məhz Azərbaycan hərbiçiləri olmuşdur. Azərbaycan düşməyə layiqli cavabını verdi və düşmən bir santimetr irəliyə gedə bilmədi. Düşmən dayandırıldı, ölkəmizin ərazi bütövlüyü qorundu. Sarsıdıcı zərbələr nəticəsində Ermənistan tərəfi məcbur olub acı məğulbiyyətlə razılaşdı. Mən bu barədə demişəm, bir daha demək istəyirəm, əgər bizim istəyimiz olsaydı hərbi döyüşləri Ermənistan ərazisinə keçirə bilərdik. Ancaq bizim Ermənistan ərazisində hərbi hədəflərimiz yoxdur və belə olan halda bir neçə gündən sonra atəş dayandırılmışdır.

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

Ermənistan bu təxribatı törətməklə hansı məqsədi güdürdü? İlk növbədə Azərbaycan torpaqlarının işğalı onların planındadır və onlar bunu gizlətmirlər. Onların hərbi-siyasi rəhbərliyi Azərbaycanı yeni işğalla hədələməyə çalışırdı, yeni ərazilər uğrunda yeni işğal siyasəti. Budur, bu gün Ermənistan hərbi-siyasi rəhbərliyinin siyasəti. Digər səbəb Ermənistanda mövcud olan çox ciddi sosial, iqtisadi və siyasi məsələlərdən ölkə əhalisinin fikrini yayındırmaq və Azərbaycandan düşmən obrazı yaratmaqdır. Daha bir səbəb isə ondan ibarətdir ki, Ermənistan hər vəchlə çalışır ki, danışıqlar prosesi pozulsun və deyə bilərəm ki, buna nail olub. Məhz Ermənistanın riyakar, qeyri-konstruktiv və yalançı siyasəti nəticəsində hazırda danışıqlar faktiki olaraq dayanıbdır. Növbəti təxribatın törədilməsi məhz bu məqsədləri güdür və bu məqsədlər onlar üçün əsas məqsədlərdir.

İyul ayında Azərbaycan düşməne layiqli cavabını verdi, öz ərazi bütövlüyünü qorudu və bir daha göstərdi ki, Azərbaycanla hədə-qorxu dili ilə danışan bundan peşman olacaqdır. Əfsuslar ki, bu, onlar üçün dərs olmadı. Halbuki mən iyul təxribatından sonra demişdim ki, Ermənistanın bu acı məğlubiyyəti onlar üçün dərs olmalıdır.

Avqust ayında Ermənistan növbəti hərbi təxribata əl atdı. Bu dəfə Azərbaycana diversiya qrupu göndərilmişdir. Diversiya qrupunun başçısı Azərbaycan hərbciləri tərəfindən saxlanılmışdır və hazırda ifadələr verir. Bu ifadələrdə açıq-aydın göstərilir ki, bu planlaşdırılmış təxribatçı diversiya qrupu Azərbaycana terror aktları törətmək üçün gəlmişdir. Mülki əhaliyə və hərbcilərimizə qarşı növbəti hərbi təxribat bu gün Ermənistan tərəfindən törədildi və qeyd etdiyim kimi, bu dəfə də onlar öz cəzasını alıblar və alacaqlar.

Ermənistanın təxribatları, eyni zamanda, Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən verilən bəyanatlarda da öz əksini tapır. Ermənistanın baş naziri bir il bundan əvvəl işğal edilmiş

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

torpaqlarda - Xankəndidə demişdir ki, “Qarabağ Ermənistanıdır və nöqtə”. Birincisi bu, yalandır, Qarabağ Azərbaycandır və mən bu məsələ ilə bağlı öz fikirlərimi dəfələrlə bildirmişəm. Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi. İkincisi, bu təxribat xarakterli bəyanat faktiki olaraq danışıqlar prosesinə vurulan böyük zərbə idi. Əgər Ermənistanın baş naziri deyirsə ki, “Qarabağ Ermənistanıdır”, onda hansı danışıqlardan söhbət gedə bilər?! Bununla paralel olaraq, Ermənistanın rəhbərliyi artıq iki il ərzində dəfələrlə bəyan edir ki, Azərbaycan Ermənistanla yox, qondarma “Dağlıq Qarabağ respublikası” ilə danışıqlar aparmalıdır. Bu da danışıqlar prosesinə vurulan böyük zərbədir. İlk növbədə, Azərbaycan heç vaxt oyuncaq xunta rejimi ilə hər hansı bir danışıqlar aparmayacaq. İkincisi, danışıqlar formatını dəyişdirmək cəhdləri bir daha onu göstərir ki, Ermənistanın əsas məqsədi danışıqları pozmaq və status-kvonu saxlamaqdır. Halbuki ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin dövlət başçıları dəfələrlə bəyan etmişlər ki, status-kvo qəbul edilməzdir və bu, o deməkdir ki, işğala son qoyulmalıdır.

Ermənistanın bizə qarşı təxribatları bu faktlarla bitmir. Bu yaxınlarda bizim qədim Azərbaycanın qədim şəhəri olan Şuşada qondarma kriminal xunta rejiminin başçısının “andiçmə” mərasimi keçirilmişdir. Bu, təxribat deyilmi? Bu, bizə qarşı təhqirdir. Onlar hesab edirdilər ki, biz bu təhqirlə barışacağıq, razılaşacağıq. Onlar bizi şüurlü şəkildə təxribatlara çəkirlər və bunun acı nəticələrini görəcəklər. Bu yaxınlarda qondarma “Dağlıq Qarabağ respublikası” parlamentinin qədim Azərbaycan şəhəri - Şuşaya köçürülməsi haqqında qərar qəbul edildi. Bu, növbəti təxribatdır.

Bu yaxınlarda Ermənistanın baş naziri bəyan etmişdir ki, on minlərlə insanı birləşdirən “könüllü” hərbi birləşmələr yaradılacaqdır. Bu, nə üçün lazımdır? Bunlar kimə qarşı vuruşacaqlar? Bu, Azərbaycana qarşı bu gün törədilən təxri-

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

batın hazırlıq mərhələsi idi. Mən artıq bir neçə dəfə demişdim, o cümlədən bu yaxınlarda BMT kürsüsündən demişdim ki, Ermənistan yeni müharibəyə hazırlaşır, Ermənistan dayandırılmalıdır və dayandırılacaqdır.

Ermənistan işğal edilmiş torpaqlarda qanunsuz məskunlaşma siyasəti aparır. Bu yaxınlarda Livan ermənilərindən ibarət bir neçə ailə Dağlıq Qarabağa, o cümlədən Azərbaycanın qədim şəhəri olan Şuşaya yerləşdirildi. Bu, hərbi cinayətdir. Bu, Cenevrə Konvensiyasına tamamilə ziddir. Bu cinayətə görə Ermənistan cavab verəcəkdir. Bu, bizə qarşı növbəti təxribatdır. İşğal edilmiş torpaqlarda məskunlaşma aparmaq cinayət hesab olunur və bu siyasət Ermənistan tərəfindən uzun illər ərzində aparılır. İş burasındadır ki, Ermənistanda mövcud olan ağır iqtisadi, siyasi və sosial vəziyyətə görə ölkə əhalisi azalır. Ermənistanda demoqrafik böhran yaşanır və onlarda insan resursları yoxdur ki, işğal edilmiş torpaqlarda öz adamlarını yerləşdirsinlər. Ona görə xaricdə yaşayan ermənilərə ümid edirlər. Hazırda bu siyasət davam etdirilir. Bununla paralel olaraq, bizdə olan dəqiq məlumata görə, bizim işğal edilmiş bəzi ərazilərimizdə Ermənistan qanunsuz məskunlaşma aparıbdir. Bizim rayonlarımızın, kəndlərimizin adları dəyişdirilir. Azərbaycanlıların tarixi irsi silinir. Bizim tarixi abidələrimiz dağıdılır. Azərbaycan məscidləri dağıdılır, təhqir edilir. Bizim məscidlərimizdə Ermənistan inək, donuz saxlayır. Bu, bütün müsəlman aləminə ən böyük təhqirdir. Bizim əcdadlarımızın qəbirləri traktorla dağıdılır. Bunu edən faşistlərdir, vandalardır, vəhşilərdir.

Eyni zamanda, işğal edilmiş torpaqlarda bu yaxınlarda keçirilmiş hərbi təlimlər bizim üçün Ermənistanın növbəti təxribatı sayılmalıdır. Çünki bu təlimlərin bir məqsədi var: Azərbaycana hücum etmək, mülki əhalini atəşə tutmaq və yeni torpaqları işğal etmək! Sadaladığım bütün faktlar bir

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

daha onu göstərir ki, bu gün regionda təhlükə mənbəyi Ermənistandır və onun çirkin siyasətidir.

Azərbaycan heç bir təxribata əl atmamışdır. Azərbaycan sadəcə olaraq öz maraqlarını müdafiə edir, öz mövqeyini dəstəkləyir və öz siyasətini alnıaçıq aparır. Biz dəfələrlə bəyan etmişik ki, Dağlıq Qarabağ əzəli tarixi Azərbaycan torpağıdır və bu, həqiqətdir. Ermənistanın baş naziri deyəndə “Qarabağ Ermənistandır”, bu, yalandır. Mən deyəndə ki, “Qarabağ Azərbaycandır”, bu, həqiqətdir. Bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır. Tarixi ədalət bizim tərəfimizdədir. Çünki bu, bizim doğma, dədə-baba torpağımızdır. Beynəlxalq hüquq bizim tərəfimizdədir. Bütün beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır. Bütün ölkələr Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır. Beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qəbul edilmiş qərar və qətnamələr Dağlıq Qarabağın Azərbaycana məxsus olduğunu açıq-aydın təsbit edir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsində deyilir ki, erməni silahlı qüvvələri dərhal, tam və qeydşertsiz işğal edilmiş torpaqlardan çıxarılmalıdır. Otuz ilə yaxındır ki, bu qətnamələr kağız üzərində qalır. Otuz ilə yaxındır ki, Minsk qrupu çərçivəsində danışıqlar aparılır və bunun sonunda Ermənistan müntəzəm olaraq hərbi təxribatlar törətməklə danışıqlar prosesini iflic vəziyyətə salıbdır. BMT-dən başqa bütün digər aparıcı beynəlxalq təşkilatlar bizim haqlı mövqeyimizi müdafiə edir. Qoşulmama Hərəkatı BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisatdır ki, bu gün Azərbaycan bu təsisata sədrlik edir. Onlar münaqişə ilə bağlı ədalətli qətnamə qəbul etmişlər. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı ədalətli qətnamələr qəbul etmişdir. ATƏT-in qərarları, Avropa Parlamentinin qətnamələri bizim mövqeyimizi dəstəkləyir. Bizim mövqeyimiz beynəlxalq hüquqa və ədalətə əsaslanır. Biz öz torpağımızda vuruşuruq. Bu gün Azərbaycan Ordusu Azərbaycan

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

torpaqlarında düşmənə sarsıdıcı zərbələr endirir. Bu gün Azərbaycan Ordusu öz torpağında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü qoruyur, müdafiə edir. Erməni əsgərinin bizim torpağımızda nə işi var?! Ermənistan ordusunun bizim torpağımızda nə işi var?! Heç kəs üçün sirr deyil ki, “Dağlıq Qarabağ ordusu”nun tərkibində olan şəxsi heyətin 90 faizi Ermənistan vətəndaşlarından ibarətdir. Ermənistan işğalçı dövlətdir, bu işğala son qoyulmalıdır və son qoyulacaqdır.

Biz haqq yolundayıq. Bizim işimiz haqq işidir. Biz zəfər çalacağıq! Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır!

**Azərbaycan Respublikasının ərazi
bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar
yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına
dəstək fondunun (“YAŞAT” Fondu) yaradılması
haqqında
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
Fərmanı**

Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi, Ermənistan Respublikası tərəfindən işğal olunmuş ərazilərin azad edilməsi uğrunda aparılan döyüşlərdə əsl qəhrəmanlıq nümunəsi, misilsiz şücaət və rəşadət göstərmişlər. Xalqımızın bir sıra igid övladları işğalçı düşməyə qarşı həyata keçirilən əməliyyatlar zamanı şəhid olmuş, sağlamlığını itirmişlər.

Azərbaycan Respublikasında hərbi qulluqçuların və şəhid ailələrinin sosial müdafiəsi və onların rifahının yaxşılaşdırılması daim dövlət siyasətinin əsas tərkib hissəsi olmuşdur. Bu istiqamətdə geniş dövlət dəstəyi mexanizmləri formalaşdırılmış, onlar hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunmuşlar.

Bununla yanaşı, şəhid ailələrinin və Vətənin müdafiəsində iştirak edən şəxslərin maddi-sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması daim vətəndaş cəmiyyətinin də diqqət mərkəzindədir. Azərbaycan xalqı xeyirxahlıq, fədakarlıq və humanizm prinsiplərini rəhbər tutaraq, təmənnəsiz kömək ənənələrini davam etdirir, vətəndaşlarımız, xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımız, sahibkarlar, humanitar və digər təşkilatlar şəhid ailələrinin və hərbi əməliyyat iştirakçılarının zəruri ehtiyaclarının təmin edilməsinə, maddi, tibbi və digər sosial xərclərinin ödənilməsinə yardım sahəsində həmrəylik nümayiş etdirirlər.

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, şəhid ailələrinin və hərbi əməliyyatlar nəticəsində əlilliyi müəyyən olunmuş şəxslərin sosial müdafiəsi sahəsində dövlət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərə əlavə dəstək verilməsi istiqamətində vətəndaş cəmiyyəti təşəbbüslərinin reallaşdırılması üçün müvafiq platformanın yaradılması, bu sahədə şəffaflığın, hesabatlılığın və ictimai nəzarətin təmin edilməsi məqsədilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına dəstək fondu -“YAŞAT” Fondu (bundan sonra - Fond) yaradılsın.

2. Fondun vəsaitinin formalaşdırılması, idarə olunması və ondan istifadə Qaydası” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. Fond aşağıdakı şəxslərin sosial müdafiəsi sahəsində dövlət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərə əlavə dəstək verilməsi (maliyyə yardımlarının göstərilməsi və digər dəstək tədbirlərinin həyata keçirilməsi) üçün şəffaf, effektiv və əlçatan platformanın formalaşdırılması məqsədilə yaradılır:

3.1.1. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən olunmuş hərbi qulluqlara və şəhid olmuş şəxslərin ailələrinin üzvlərinə;

3.1.2. işğaldan azad edilmiş ərazilərdə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən, habelə hərbi əməliyyatlar bitdikdən sonra onun nəticələrinin aradan qaldırılmasında iştirak etməsi nəticəsində əlilliyi müəyyən olunmuş dövlət orqanlarının (qurumlarının) əməkdaşlarına və ya həlak olmuş əməkdaşların ailə üzvlərinə;

3.2. Fondun vəsaiti Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının, xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın, digər

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

fiziki və hüquqi şəxslərin könüllü olaraq maliyyə vəsaiti şəklində verdiyi yardımlar (ianələr), habelə qanunla qadağan olunmayan digər mənbələr hesabına formalaşdırılır;

3.3. Fondun vəsaitinin sərəncamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyidir (bundan sonra - Dövlət Agentliyi);

3.4. Fondun vəsaitinin formalaşdırılmasına və idarə olunmasına ümumi nəzarəti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin yaratdığı Himayəçilik Şurası həyata keçirir.

4. Himayəçilik Şurası:

4.1. Fondun vəsaitinin formalaşdırılmasına və xərclənməsinə nəzarəti həyata keçirir;

4.2. Fondun vəsaitinin formalaşdırılması və xərclənməsi istiqamətlərinə dair müzakirələr aparır, habelə daxil olan vəsaitin məbləği nəzərə alınmaqla, onun xərc istiqamətlərini müəyyən edir;

4.3. Fondun vəsaitinin idarə edilməsi ilə bağlı kənar auditor yoxlamalarının keçirilməsinə dair tədbirlər görür;

4.4. Fondun vəsaitinin idarə edilməsi ilə bağlı digər məsələləri həll edir.

5. Fondun vəsaitlərinin idarə edilməsinin təmini üçün Dövlət Agentliyinin işçilərinin say həddi 20 ştat vahidi artırılсын.

6. Dövlət Agentliyi:

6.1. bu Fərmanın 3.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş şəxslərin müraciətlərinin qəbulunu və onlara baxılmanı təmin etsin;

6.2. fiziki və hüquqi şəxslərin Fonduna könüllü olaraq maliyyə vəsaiti şəklində verdiyi yardımların (ianələrin) bank və ya poçt vasitəsilə, eləcə də elektron qaydada qəbulunu təşkil etsin;

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

6.3. Fondun vəsaitlərinin idarə edilməsini və əlavə dəstək tədbirlərinin həyata keçirilməsini təmin edən informasiya sistemini formalaşdırın;

6.4. Fondun vəsaitlərinin idarə olunması ilə bağlı elektron hesabatlılığı, habelə daxil olan və xərclənən vəsaitin məbləği və istiqamətləri ilə bağlı məlumatların Fondun rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilməsini və daim yenilənməsini təmin etsin;

6.5. Fond vasitəsilə həyata keçirilən tədbirlərə könüllüləri cəlb etsin;

6.6. Fondun vəsaitindən istifadəyə dair Himayəçilik Şurasına təkliflər versin;

6.7. Fondun vəsaitinin idarə edilməsinə dair yarımillik və illik hesabatları, habelə digər zəruri məlumatları Himayəçilik Şurasına təqdim etsin.

7. Dövlət Agentliyi və Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi bu Fərmanın 3.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş şəxslərə Fond vasitəsilə göstərilən dəstək tədbirlərinin həmin şəxslərin sosial müdafiəsi sahəsində dövlət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərlə uzlaşdırılmasını, habelə bu sahədə informasiya mübadiləsini təmin etmək üçün müvafiq informasiya sistemlərinin inteqrasiyasını təşkil etsinlər.

8. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 8 dekabr 2020-ci il.

Bakı şəhərində Vətən müharibəsi memorial kompleksinin və Zəfər muzeyinin yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan xalqının Vətən müharibəsində göstərdiyi misilsiz qəhrəmanlığın və qazandığı möhtəşəm tarixi zəfərin nümayiş etdirilməsi, şəhidlərimizin əziz xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Bakı şəhərində Vətən müharibəsi memorial kompleksi və Zəfər muzeyi yaradılsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti ilə birlikdə Vətən müharibəsi memorial kompleksi və Zəfər muzeyinin yeri və layihələndirilməsi ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb iki ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti üç ay müddətində:

3.1. Vətən müharibəsi memorial kompleksi və Zəfər muzeyinin layihələndirilməsi və tikintisinin maliyyələşdirilməsi ilə bağlı təkliflərini Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

3.2. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 3 dekabr 2020-ci il.

Tarixin ən şərəfli səhifəsi – İkinci Qarabağ müharibəsi

Azərbaycanın dilbər guşəsi olan Qarabağ Kiçik Qafqaz dağları ilə Kür və Araz çayları arasındakı ərazini əhatə edir. Bəzi məlumatlara görə, “Qarabağ” anlayışı VII əsrdən etibarən işlənməyə başlanmış, XII əsrdən etibarən isə geniş yayılmışdır.

Tarixdən də məlum olduğu kimi Rusiya çarı I Pyotr Azərbaycan torpaqlarının bölüşdürülməsində fəal iştirak edərək, Xəzəryanı torpaqları ələ keçirib bu torpaqlarda möhkəmlənmək və özünün işğalçılıq planlarını genişləndirmək üçün ermənilərdən istifadə edilməsinə böyük önəm verirdi. Bu məqsədlə o, 1724-cü ildə ermənilərə ünvanlanmış fərman imzalamışdır. Fərmanda ermənilərin işğal olunan Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi, onlara mehribanlıq göstərilməsi, boşalmış evlərin, münbit torpaqların onlara verilməsi, mühafizələrinin təşkil edilməsi, bütün bunları həyata keçirmək üçün müsəlmanların doğma yerlərindən deportasiyası nəzərdə tutulurdu.

Şimali Azərbaycan torpaqlarında yerləşdirilən ermənilər zaman-zaman xalqımıza məxsus maddi-mədəniyyət nümunələrini məhv etməklə onların izlərini silməyə çalışmış və bu qiymətli nümunələrin “qədim ermənilərə” aid olmaları barədə saxta tarix yazaraq dünyanı aldatmağa başlamışdılar. Amma tarixdən də məlumdur ki, qədim ermənistanda dövləti olmamışdır. Sovet dövründə əzəli Azərbaycan torpaqları hesabına orada əsrlər boyu yaşamış azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmənin aparılması yolu ilə indiki Ermənistan Respublikasının sələfi olan Ermənistan SSR yaradılmış və Azərbaycan SSR-in tərkibində onun Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 7 iyul 1923-cü il tarixli qərarı ilə Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti təşkil olunmuşdur.

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

Sovet İttifaqı rəhbərliyində təmsil olunan ermənilər, Ermənistan SSR-in rəhbərliyi və xaricdəki erməni diasporu 1980-ci illərin sonlarında SSRİ-nin mərkəzi hakimiyyətinin zəifləməsindən, eyni zamanda Azərbaycan xalqının ümum-milli lideri Heydər Əliyevin 1987-ci ildə Sov.İKP MK-nın siyasi bürosundan istefa verməsindən istifadə edərək DQMV-nin Ermənistan SSR-ə birləşdirilməsi üçün məqsədyönlü hərəkətə başladılar. 1988-ci ilin əvvəlində DQMV-nin mərkəzi Xankəndi (o vaxtkı Stepanakert) şəhərində ermənilərin mitinq və nümayişləri keçirildi. Bundan sonra vilayətin Azərbaycandan qoparılması yönündə ardıcıl addımlar atıldı: DQMV Xalq Deputatları Sovetinin erməni əsilli deputatları vilayətin Ermənistan SSR-ə birləşdirilməsi təklifinin lehinə səs verdilər (azərbaycanlı və digər millətlərdən olan deputatlar iclasda iştirak etməyiblər).

Dağlıq Qarabağı Ermənistana birləşdirməyi qarşısına məqsəd qoyan erməni təşkilatları maneəsiz şəkildə Yerevan-da və Xankəndidə fəaliyyətə başladı, Ermənistan SSR Ali Soveti DQMV-nin Ermənistan SSR-in tərkibinə “daxil edilməsi” və “Ermənistan SSR-in və Dağlıq Qarabağın birləşməsi haqqında” qərarlar qəbul etdi. 1991-ci ilin sentyabrında DQMV və Goranboy rayonunun bir hissəsini əhatə edən ərazidə qondarma “Dağlıq Qarabağ Respublikası” elan edildi.

SSRİ-nin ümumi dövlət strukturu zəiflədikcə bölgədə vəziyyət daha da pisləşirdi. Ermənistandan göndərilən silahlı qruplar və terrorçular öz cinayətkar fəaliyyətini genişləndirirdilər. Əsassız ərazi iddiaları irəli sürən Ermənistan Azərbaycana qarşı müharibə elan etmədən hərbi əməliyyatlara başladı. Ermənistan silahlı qüvvələri hərbi və mülki şəxslər arasında heç bir fərq qoymadan işğal etdikləri rayon və şəhərlərdə dinc azərbaycanlı əhalini amansızlıqla qətlə yetirirdi. Müharibə nəticəsində Azərbaycan Respublikası öz

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

torpaqlarının beşdə birini itirdi, bir milyondan çox azərbaycanlı öz yurdundan didərgin düşdü.

Beynəlxalq sülh və təhlükəsizlik üçün ciddi təhdid mənbəyinə çevrilən Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində ciddi müzakirələrə səbəb oldu. 1992-ci ildə bu münaqişənin Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsinin prinsipləri əsasında sülh yolu ilə həlli üçün Minsk qrupu yaradıldı. BMT isə 1993-cü ildə işğalçıların Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən tam, dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən beynəlxalq hüquqda çox böyük əhəmiyyətə malik 4 qətnamə qəbul etdi. Havadarlarından böyük dəstək almış Ermənistanın başlatdığı Birinci Qarabağ müharibəsi 1994-cü ildə Bişkekdə Rusiyanın vasitəçiliyi ilə imzalanmış atəşkəslə başa çatdı. Lakin buna baxmayaraq Ermənistan atəşi pozmaqda davam edirdi.

2010-cu ilin oktyabrında Azərbaycan tərəfinin qəti təki-di ilə işğal olunmuş ərazilərə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin rəhbərliyi altında beynəlxalq dəyərləndirmə missiyasının səfəri təşkil edilmişdi. Missiya üzvləri Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində ermənilər tərəfindən məskunlaşdırma siyasətinin davam etdirildiyini, infrastruktur, yer adlarında dəyişikliklərin, həmçinin iqtisadi fəaliyyətin həyata keçirildiyini təsdiq etmişdilər. İşğal olunmuş ərazilərdəki mövcud vəziyyətin davam etməsinin qəbul olunmazlığını və oradakı qanunsuz fəaliyyətə son qoyulmalı olduğunu bildirmişdilər. İşğalçılar hətta Azərbaycan torpaqlarında qanunsuz arxeoloji “tədqiqatlar” aparmaqdan da çəkinməmişdilər. 1999-cu ildən Azıx mağarasında aparılan qazıntılar zamanı aşkar edilən tapıntılar dünyaya “erməni maddi mədəniyyətinin nümunələri” kimi təqdim edilmişdir.

2016-cı ilin aprelində atəşkəs rejimi dövründə Azərbaycan və erməni qoşunlarının təmas xəttində ən böyük hər-

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

bi qarşıdurma baş verdi. Aprelin 1-dən 2-nə keçən gecə və gün ərzində bütün cəbhə boyu Azərbaycanın mövqeləri və yaşayış məntəqələri erməni silahlı qüvvələri tərəfindən güclü artilleriya atəsinə məruz qaldı. Əks-hücuma keçən Azərbaycan hərbiçiləri ermənilərin lovğalıqla “keçilməz” elan etdikləri istehkam xətlərini yarıb keçdi. Nəticədə erməni tərəfinin xeyli canlı qüvvəsi və hərbi texnikası məhv edildi. Füzuli, Cəbrayıl və Tərtər rayonlarının işğal altında olan 2 min hektardan çox ərazisi azad edildi. Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı və Füzuli rayonunun İranla sərhəd ərazilərinin təhlükəsizliyi təmin edildi.

2020-ci ilin iyulunda Ermənistan hərbi birləşmələri Azərbaycanın dövlət sərhəddində, Tovuz istiqamətindəki strateji yüksəklikləri ələ keçirmək məqsədilə hücumla cəhd etdilər. Şiddətli döyüşlər nəticəsində düşmən geri oturduldu. Bir çox zirehli texnika, radiokəşfiyyat qurğusu, pilotsuz uçuş aparatları ilə yanaşı, erməni tərəfi xeyli sayda canlı qüvvə itirdi.

2020-ci il sentyabrın 27-də təcavüzkar Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin əmrilə Ermənistan Silahlı Qüvvələri Azərbaycan Ordusunun cəbhə zonasında yerləşən mövqelərini, Tərtər, Ağdam, Füzuli və Cəbrayıl rayonlarının təmas xəttində sıx məskunlaşma olan kəndləri ilə yanaşı, Gəncə, Mingəçevir və digər yaşayış məntəqələrinin mülki infrastruktur obyektlərini ballistik raketlərlə, fosforlu və kasetli bombalarla, klaster silahlarla atəşə tutaraq mülki əhaliyə qarşı müxtəlif cinayətlər törətməyə başladı. Ərazisinə minlərlə mərmii düşən Tərtər şəhəri İkinci Dünya müharibəsi dövründə dağılmış Stalinqrad şəhərinə bənzəyirdi. Erməni silahlılarının bu vandallıqları Ali baş komandanın əmri ilə Azərbaycan Ordusunu əks tədbirlər görməyə vadar etdi. Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsini və ətraf rayon-

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

larını işğal etməsi, Azərbaycan Respublikasına qarşı silahlı hücumlar etməsi və mütəmadi hərbi təxribatlar törətməsi ilə əlaqədar olaraq, Prezident fərmanı ilə 28 sentyabr saat 00:00-dan Azərbaycan Respublikasının bütün ərazisində hərbi vəziyyət elan edildi. 28 sentyabrda imzalanmış sərəncama görə isə respublikada qismən səfərbərlik elan edildi.

Azərbaycan Ordusu həyata keçirdiyi **“Dəmir Yumruq”** əməliyyatının ilk günlərində düşməne sarsıdıcı zərbə vurdu. Vüqarla, qürurla “Vətən!” deyib şirin canlarından keçən oğullarımızın cəsarəti, Vətən sevgisi, yenilməz döyüş ruhu sayəsində ordumuz işğalçı Ermənistanın 30 ilə yaxın müddətdə qurduğu istehkamları 44 gündə darmadağın etdi. Əsgər, gizir və zabitlərimiz düşməne döyüş üstünlüyü verən mürəkkəb coğrafi şəraitdə misilsiz şücaət göstərərək öz şərəfli missiyasını yerinə yetirdi və öz doğma torpaqlarını işğalçılardan azad etdi. Cəbrayıl, Füzuli, Zəngilan, Qubadlı rayonları, eyni zamanda, Suqovuşan, Hadrut qəsəbəsi, Xocalı rayonunun bir hissəsi, Kəlbəcər rayonunun bir hissəsi, Murovdağ silsiləsi, Laçın rayonunun cənub hissəsi, strateji yüksəkliklər düşmənin məhz döyüş meydanında məğlub edilməsi nəticəsində azad olundu, həmin ərazilərdə Azərbaycan bayrağı qaldırıldı.

Ordumuzun şücaəti Ermənistan hakimiyyətini atəşkəs istəməyə məcbur etdi. Şuşanın azad edilməsindən sonra qondarma rejimin rəhbər vəzifəli şəxsləri başda olmaqla, demək olar, bütün sakinlər Xankəndini tərk etməyə başlamışdı. Döyüşdən bir neçə gün sonra Ermənistan məğlubiyyəti qəbul etməyə məcbur oldu. Noyabrın 9-dan 10-na keçən gecə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Ermənistan Respublikasının Baş naziri Nikol Paşinyan və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin birgə bəyanat qəbul etdilər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 10-da xalqa müraciətində demişdir:

“Bu gün ölkəmiz üçün tarixi bir gündür. Bu gün Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə son qoyulur. Hesab edirəm ki, indicə imzalanmış üçtərəfli bəyanat məsələnin həlli istiqamətində son nöqtə olacaqdır. Bu bəyanatı Azərbaycan Prezidenti, Rusiya Prezidenti və Ermənistan baş naziri imzalamışlar.”

2020-ci il sentyabrın 27-də başlamış və 44 gün davam etmiş Vətən müharibəsi Azərbaycanın böyük zəfəri ilə başa çatdı. Ordumuz xalqımızı 30 ilə yaxın işğal altında olan Qarabağımıza qovuşdurdu və bununla da Azərbaycan tarixi ədaləti bərpa edərək işğalçılar üzərində həm diplomatik, həm də hərbi qələbə qazandı. Ermənistan ordusundan fərqli olaraq, ordumuz düşmənin dinc əhalisinə insanpərvər münasibət bəsləmişdir. Prezident İlham Əliyev müharibə ərzində demişdir: ***“Biz günahsız insanların qisasını yalnız döyüş meydanında alırıq və alacağıq. Biz heç vaxt mülki şəxslərə atəş açmayacağıq”***.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti 2020-ci ilin dekabrında Vətən müharibəsinin yekunları ilə bağlı bir neçə fərman və sərəncam imzaladı. Bu sənədlər əsasında ***“8 noyabr Zəfər Günü”*** və ***“27 sentyabr Anım Günü”*** təsis edildi. Canlarını Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü yolunda qurban vermiş Vətən müharibəsi şəhidlərinin əziz xatirəsi dekabrın 4-də saat 12:00-da bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Prezident Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına dəstək üçün ***“YAŞAT”*** Fondunun yaradılması haqqında Fərman imzaladı.

Ölkə başçısı 2020-ci il dekabr ayının 3-də Azərbaycan xalqının Vətən müharibəsində göstərdiyi misilsiz qəhrəmanlığın və qazandığı möhtəşəm tarixi zəfərin nümayiş etdirilməsi, şəhidlərimizin əziz xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə Bakı şəhərində ***“Vətən müharibəsi memorial komp-***

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

leksii” və *“Zəfər muzeyi”*nin yaradılması haqqında sərəncam imzalamışdır. Həmçinin, *“Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı”* fəxri adı, *“Zəfər”* və *“Qarabağ”* ordenləri, *“Cəsur döyüşçü”*, *“Döyüşdə fərqlənməyə görə”*, *“Suqovuşanın azad olunmasına görə”*, *“Xocavəndin azad olunmasına görə”*, *“Füzulinin azad olunmasına görə”*, *“Zəngilanın azad olunmasına görə”*, *“Qubadlının azad olunmasına görə”*, *“Şuşanın azad olunmasına görə”*, *“Kəlbəcərin azad olunmasına görə”*, *“Ağdamın azad olunmasına görə”*, *“Laçının azad olunmasına görə”* və digər medallar təsis edildi. Döyüşlərdə iştirak etmiş minlərlə hərbiçi, eləcə də şəhid olmuş oğullarımız ölümündən sonra müxtəlif orden, medal və fəxri adlarla təltif edildi.

27 sentyabr “Anım günü” ilə əlaqədar kitabxanalarda keçiriləcək tədbirlər

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın ölkəmizə qarşı növbəti təxribatına cavab olaraq, Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında torpaqlarımızın azadlığı uğrunda Vətən müharibəsi başlamışdır. 44 gün davam edən müharibədə rəşadət və hünər göstərən əsgər və zabitlərimiz, arxa cəbhədə çalışan mülki insanlarımız, bütövlükdə xalqımız birlik və həmrəylik nümayiş etdirərək, düşmənə sarsıdıcı zərbələr endirmişdir. 30 ilə yaxın bir müddətdə işğal altında qalan Vətən torpağı qəhrəman şəhidlərimizin, əsgər və zabitlərimizin, qazilərimizin qanı və canı bahasına azad olunmuşdur.

Öz qanları ilə tarix yazan şəhidlərimizin keçdiyi şərəfli döyüş yolunun geniş oxucu kütləsi arasında təbliğində, bu tarixin unudulmaz qəhrəmanlarını uşaq və gənclərimizin qan yaddaşına yazılmasında kitabxanaçıların da üzərinə böyük məsuliyyət düşür. İlk növbədə bu, şəhidlərin ruhu qarşısında bizim vətəndaşlıq və insanlıq borcumuzdur.

27 sentyabr anım günü ilə əlaqədar kitabxanalarda *şəhid ailələri, qazilər, müharibə iştirakçıları ilə görüşlər, anım mərasimlərinin keçirilməsi*, daimi olaraq *ənənəvi və virtual kitab sərgilərinin, yeni kitabların təqdimatının keçirilməsi, elektron resursların hazırlanması, məlumatlandırma və təbliğat xarakterli çap məhsullarının (buklet, vərəqə, flayer, təqvim və s.) nəşri* və s. silsilə tədbirlərin həyata keçirilməsi tövsiyə olunur.

Bu tədbirlərdən ən vacibi şəhidlərimizə həsr olunmuş **xatirə (anım) günlərinin** keçirilməsidir. Rayon (şəhər) ictimaiyyət nümayəndələri, şəhidlərin valideynləri, ailə üzvləri, döyüş yoldaşlarının iştirakı ilə keçirilən xatirə günündə

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

abidə kompleksləri, Şəhidlər Xiyabanı ziyarət edilməli, məzarları önünə əklil qoyulmalı, şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilməlidir. Daha sonra kitabxanaçı tədbiri giriş sözü ilə açıb şəhidlərimizin həyat və döyüş yolu barədə qısa məlumat verməlidir. Sonra çıxışçılara söz verilir. Dəvət olunan qonaqlar Azərbaycanın şanlı hərbi tarixinə parlaq səhifələr yazan şəhidlərimiz, onların qəhrəmanlığı barədə xatirələrini danışır, hərbiçilər öz təcrübələri barədə fikirlərini oxucularla bölüşürlər.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin xatirəsini və adını uca tutmaq, onların yaxınlarına, doğmalarına, ailə üzvlərinə diqqət və qayğı göstərmək bizim hər birimizin vətəndaşlıq borcumuz və ən əsas vəzifəmizdir. 27 sentyabr Anım günü ilə bağlı həyata keçirilən silsilə tədbirlərdən digəri kitabxananın ən fəal oxucuları, rayon ictimaiyyəti, ziyalılar, Qeyri Hökumət Təşkilatları, rayon (şəhər) Regional Mədəniyyət İdarələri ilə birgə **şəhid ailələri, onların doğmaları ilə görüşlərin keçirilməsidir**. Görüşdə Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canını fəda etmiş şəhidlərimizin ailələrinə diqqət və qayğının ölkəmizdə yüksək səviyyədə olması diqqətə çatdırılmalı, qəhrəman oğulların keçdiyi şərəfli döyüş yolundan bəhs olunmalıdır.

Qeyd edək ki, belə tədbirlərə xüsusilə uşaq və gənc oxucuların cəlb edilməsi daha məqsədəuyğundur. Bu tədbirlər şagirdlərdə vətənə sevgi, öz tarixinə hörmət hisslərini aşılamaqla yanaşı, gəncləri ölkənin inkişafı, rifahı və qələbəsi üçün uğur əldə etməyə ruhlandırır.

Kitabxanalarda şəhidlərimizin şərəfli döyüş yolundan bəhs edən geniş və əhatəli **guşə** hazırlamaq olar. Guşəni kitabxananın foyesində, gözə çarpan yerdə təşkil etmək daha məqsədəuyğundur. Guşənin təşkilində əsas məqsəd oxuculara mövzu haqqında daha dolğun məlumat verməkdən

ibarətdir. Guşədə əlavə olaraq kartotekadan, tövsiyə ədəbiyyat siyahılarından, sənədlərdən və şəkillərdən, səs yazılarından ibarət disklərdən istifadə etmək olar.

Kitabxanada həmçinin 44 günlük Vətən müharibəsi şəhidlərinin əziz xatirəsinə həsr olunmuş **“Abidə ağacı”** da hazırlamaq olar. Rəmzi məna daşıyan bu ağac kitabxananın foyesində və ya Açıq Kitabxanada hazırlana bilər. Ağacın budaqlarında şagirdlər tərəfindən yazılmış şəhidlərimizin keçdiyi şərəfli döyüş yolundan bəhs edən esselər yerləşdirilə bilər. Ən yaxşı esse yazan şagird kitabxanaçılar tərəfindən mükafatlandırılı bilər.

Anım günü ilə əlaqədar həyata keçiriləcək silsilə tədbirlərdən biri də **“Şəhidlərimiz şərəf, qeyrət, ucalıq zirvəsidir”** adlı **ədəbi-bədii kompozisiya**dır. Bunun üçün ilk növbədə ssenari yazmaq, proqram tərtib etmək, tədbirin aparıcısını, qonaqları müəyyənləşdirmək lazımdır. Bundan başqa kitabxananın foyesində mövzuya aid sərgi və fotoşəkillərdən ibarət stend təşkil edilə bilər. Tədbirin birinci hissəsində məruzəçi şəhidlərimizin vətən sevgisindən, döyüşlərdə göstərdikləri şücaətlərdən danışdıqdan sonra digər şəxslərə söz verilməlidir. İkinci hissədə tədbirin keçirildiyi ərazidə yerləşən məktəblərin özfəaliyyət kollektivi və ya teatrlardan dəvət olunan aktyorların çıxışları, vətənpərvərlik haqqında mahnılar təqdim edilir. Vətən müharibəsi haqqında çəkilmiş sənədli filmlər nümayiş etdirmək, şəhidlərimizin qəhrəmanlığına həsr edilmiş şeirlər səsləndirmək olar. **“44 günlük Vətən müharibəsi”** başlıqlı sərgidə kitabxananın fondunda olan ədəbiyyat seçilməli, sitat, izahlı mətnlər, döyüşlərdə həlak olmuş şəhidlərin siyahısı, çəkilmiş rəsmlər, fotolar yerləşdirilə bilər.

Tədbir öncəsi iştirakla bağlı müvafiq qurumlara rəsmi dəvətnamə göndərilməli, saytda, sosial şəbəkələrdə elan yerləşdirilməlidir. Keçirilən tədbirin Kütləvi İnformasiya Vasi-

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

tələri tərəfindən işıqlandırılması üçün isə tədbir haqqında press-reviz hazırlanaraq onlara təqdim edilməlidir

Rəsm müsabiqəsi. “*Vətən müharibəsi uşaqların gözü ilə*” rəsm müsabiqəsi təşkil etmək olar. Müsabiqədə müxtəlif yaş qrupundan olan uşaq və gənclər iştirak edə bilər. Müsabiqəni kitabxanaya yaxın ərazidə yerləşən ümumtəhsil məktəblərinin və məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələrinin, dərnlərin iştirakı ilə keçirilməsi məsləhət görülür. İlk növbədə müsabiqə keçiriləcəyi barədə həm kitabxanada, həm əlaqədar müəssisələrdə, kitabxananın saytında elan verilməlidir. Müsabiqənin keçirilmə müddəti, işlərin təqdim edilməsi ünvan və digər məlumatlar elanda öz əksini tapmalıdır. Müraciət edən iştirakçılarla müsabiqənin gedişi barədə söhbət aparılmalı, onun məqsəd və mahiyyəti izah edilməlidir. Təqdim edilmiş işlər arasından ən yaxşı rəsmlər seçilərək sərgidə nümayiş etdirilməlidir. Qalıbları fəxri fərmanlar, Vətən müharibəsi ilə bağlı kitablar və hədiyyələrlə mükafatlandırmaq olar. Sərgini şəhidlərimizə həsr olunmuş xatirə komplekslərinin ətrafında təşkil etmək daha məqsədəuyğundur.

Ərazi bütövlüyümüzün, suverenliyimizin bərpası naminə canından keçmiş şəhidlərimizə həsr olunmuş elektron məlumat bazasının hazırlanması və keçirilən tədbirlər zamanı onlardan istifadə edilməsi də tövsiyə olunur.

Nümunə:

“Tarix yazan qəhrəmanlar”

Elektron məlumat bazası

- ❖ *Rəsmi sənədlər*
- ❖ *Vətən müharibəsinin simvolu XARIBÜLBÜL*
- ❖ *Vətən müharibəsində şəhid olmuş hərbi qulluqçuların siyahısı*

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

- ❖ *Vətən müharibəsində iştirak etmiş Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının təltif edilməsi üçün təsis edilmiş orden və medallar*
- ❖ *Vətən müharibəsinə həsr olunmuş kitablar*
- ❖ *Vətən müharibəsi şəhidlərinə həsr olunmuş məqalələr*
- ❖ *Şəhidlərimizin xatirələsinin əbədiləşdirilməsi*
- ❖ *Fotoqalereya*
- ❖ *Videoqalereya*

Vətən müharibəsində misilsiz qəhrəmanlıq göstərən əsgərlərimizi, zabitlərimizi, şəhid olmuş igidlərimizi uşaq və gənclərimizə geniş şəkildə tanımaqda vizual vasitələrin mühüm rolu vardır. Kitabxananın saytında **virtual kitab sərgisi** hazırlamaq olar. Virtual sərgilər yaradılma texnologiyasına görə müxtəlifdir: slaydlarla videorejimdə, dok., pdf formatlarında və avtomatlaşdırılmış kitabxana sistemində, sadə Pover Point proqramından istifadə etməklə, HTML formatında saytda yerləşdirməklə.

Nümayiş etdirilən materialların təqdim edilməsi formasına görə virtual sərgilər **qısa formatda** - yalnız kitabın üz qabığı və bibliografik təsviri, **standart formatda** - kitabın üz qabığı, bibliografik məlumatlar, məzmunu, annotasiyası, **geniş formatda** - standart formata əlavə olaraq təqdim edilən kitabdən qısa fraqment, kitabın onlayn versiyasına hiperisnad (əgər varsa linkin yerləşdirilməsi), mənbənin özündə verilən müəllif haqqında əlavə məlumat, audio və video materiallarla müşayiət olunan bibliografik təsvir təqdim edilə bilər.

Nümunə: Virtual kitab sərgisi

Slayd 1: Sərginin adı : *“Şahidlər ölməz – Vətən bölünməz”*

Slayd 2: Sərgini hazırlayan kitabxananın adı və ünvanı.

Slayd 3: Kitabların şəkilləri, biblioqrafik təsviri və qısa annotasiyaları ilə birgə nümayişi

Kitablar

- ❖ *İnkişaf-məqsədimizdir : çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər / İlham Əliyev; buraxıl. məsul R.Mehdiyev.- Bakı: Azərnaşr, 2021.- Kitab 106 Sentyabr 2020-Oktyabr 2020.- 392 s.*
- ❖ *İnkişaf-məqsədimizdir : çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər / İlham Əliyev; buraxıl. məs. R.Mehdiyev.- Bakı: Azərnaşr, 2021.- Kitab 107 Oktyabr 2020 - Noyabr 2020.- 391 s.*
- ❖ *İnkişaf-məqsədimizdir : çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər / İlham Əliyev ; buraxıl. məsul R.Mehdiyev.- Kitab 108 Noyabr 2020 - Dekabr 2020.- Bakı: Azərnaşr, 2021.- 391 s.*
- ❖ *Qarabağ Azərbaycanıdır! /Azərb. Resp. baş Prokurorluğu ; hazırl. K.Əliyev ; baş red. H.Məmmədov; red. hey. üzv.: E.Abbasov [və b.].- Bakı: Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu, 2021.- 590 s.*
- ❖ *Sadiqov, B. Xilaskar İlham Əliyev /Bəxtiyar Sadiqov ; red. İ.Hüseynli ; ön söz müəl. M.Qurbanlı.- Bakı: Hədəf Nəşrləri, 2021.- 317 s.*
- ❖ *Şahinoğlu, E. Dəmir yumruq/ Elxan Şahinoğlu.- Bakı: Qanun, 2021.- 279 s.*

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

- ❖ *Vətən simurqları : II Qarabağ Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanları /toplayıb nəşrə haz. və ön sözüün müəl. A.Ülvi; red. G.Babaxanlı.- Bakı: Elm və təhsil, 2021.- K. 1. 288 s.*

Məqalələr

- ❖ **Abbas, G.** Vətən sizə oğul dedi... /Günel Abbas// 525-ci qəzet.-2021.- 7 yanvar.- S.14.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2021/yanvar/735276.htm>

- ❖ **Abbasov, Y.** Vətən uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan 24 yaşlı leytenant - Qəzənfər Məmmədov /Yalçın Abbasov// Hərbi And.-2021.- 16 aprel.- S.18.

http://www.anl.az/down/meqale/herbi_and/2021/aprel/741611.htm

- ❖ **Abdiyev, E.** Hadrut fatehi : Vətən müharibəsi Qəhrəmanı Camal İsmayılovun əziz xatirəsinə sayğılarla! /Elnur Abdiyev//Ədəbiyyat qəzeti.-2021.- 17 aprel.- S.10-11.

<http://www.anl.az/down/meqale/edebiyat/2021/aprel/741979.htm>

- ❖ **Abdullayeva, S.** Cəbhədən əbədiyyətə : Vətən müharibəsinin şəhid mayoru Müseyib Zeynalovun əziz xatirəsinə /Sevil Abdullayeva//Mədəniyyət.-2021.-29 yanvar.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/yanvar/734722.htm>

- ❖ **Abdurəhmanova, F.** Son sözləri vətən oldu... /Fidan Abdurəhmanova//Ədalət.-2021.- 14 yanvar.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/732258\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/732258(meqale).pdf)

- ❖ Ağayev, A. Vətən boyda murad eşqi /Akif Ağayev// Azad Azərbaycan.- 2021.- 1 iyul.- S. 5.

http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/iyul/750056.htm

Slayd 4: Kitabları oxumaq və ya daha yaxından tanış olmaq üçün kitabxananın ünvanı, elektron resurs varsa, linki, əlaqə telefonları və e-mail ünvanı göstərilir.

Qeyd edək ki, slaydlar artırılı da bilər.

Videokonfrans. 27 sentyabr Anım günü ilə əlaqədar olaraq *“Şəhidlərimizi dərin ehtiramla anırıq”, “Tarixin ən şərəfli səhifəsi - Vətən müharibəsi”* və s. mövzularda videokonfranslar keçirmək olar. Coğrafi və dil sərhədləri tanımayan videokonfransın təşkilində, aparıcı mühüm rol oynayır. Belə ki, mövzunun və ünsiyyət dilinin seçilməsi, iştirakçıların dəvət olunması, müzakirələrin təşkili və onlara yekun vurulması kimi təşkilati işlər birbaşa aparıcıya həvalə olunur. Videokonfransın əsas üstünlüklərindən biri də iştirakçı tərkibinə, sayına, həmçinin, telekonfransın müddətinə məhdudiyətin qoyulmamasıdır.

Onlayn dəyirmi masa. Bu tədbirin təşkilində də videokonfransda olduğu kimi, bütün təşkilati işlər birbaşa aparıcıya həvalə olunur. Tədbirdə müzakirə olunacaq məsələlər öncədən müəyyənləşdirilməli, qonaqlar əvvəlcədən təyin edilməli, mütəxəssislərin konkret mövzularda çıxışları nəzərdə tutulmalıdır. Onlayn dəyirmi masanın keçirilməsi üçün mövzu ilə bağlı suallar hazırlanır. Tədbirdə ziyalılar, ictimai xadimlər, hərbiçilər, şəhid olmuş hərbi qulluqçuların yaxınlarının, qazilərin iştirakı məqsədəuyğundur.

Qeyd edək ki, onlayn tədbirlərin təşkili üçün ilk olaraq kitabxananın elektron ünvanında tədbirlə bağlı elan yerləşdirilməlidir. Bu müddət ərzində kitabxanaçı tədbirdə iştirak edəcək şəxslərlə sıx əlaqə saxlamalı, proqram tərtib etməli,

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

çıxış edəcək şəxsləri və onların onlayn qeydiyyatdan keçə bilmələri üçün veb ünvan müəyyən etməlidir.

Buktreyler. Vətən müharibəsində canlarından keçərək xalqın qəhrəmanlıq dastanını yazan şəhidlərimizin şərəfli döyüş yolundan bəhs edən kitabların əsasında buktreyler hazırlamaq olar. Buktreyler (ing. “booktrailer) hər-hansı kitab haqqında bədii formada bəhs edən kiçik videoçarxdır. 3 dəqiqədən artıq olmayan bu “mini film”i peşəkar kameranaya və ya smartfon telefonlara çəkmək olar. “Power-point”, “Camtasia Studio” kimi proqramlardan istifadə etməklə təqdimat yaradılır, mətn, musiqi yazılır, montaj edilir. Belə çarxlar geniş yayılmış video hostinqlərdə, kitabxananın saytında və sosial şəbəkələrdə yerləşdirilir. Buktreylərlərin hazırlanması üçün kitabın, janrın, süjet xəttinin seçilməsi, video formatın təyin edilməsi, buktreylərin proqramda yazılması və montajı, saytda yerləşdirilməsi lazımdır.

Buktreyler bir qədər az xərc tələb edir və onları müstəqil şəkildə hazırlamaq mümkündür. Bunun üçün kitablar öncədən seçilməli, müəllif, kitabın sərlövhəsi, kitabdan seçilmiş qısa mətnlər, sitatlar, kitabın üz qabığı və xülasə, ssenari hazırlanmalı və müvafiq proqramda yığılmalıdır. Bu cür buktreylərləri kitabxanaçı fondundakı kitabları geniş təbliğ etmək üçün özü hazırlaya və ya fəal oxucularına tapşıra bilər.

Buktreyləri kitabxananın saytında yerləşdirmək, sosial şəbəkələrdə paylaşmaq olar. Həmçinin, buktreylərlərin hazırlanması üzrə oxucular arasında müsabiqə də təşkil etmək olar. Məqsəd şəhidlərimizlə bağlı kitabları vizuallaşdıraraq oxucular arasında təbliğ etmək, həmçinin, uşaqlarda vətənə məhəbbət hissələrini artırmaq, hərbi vətənpərvərlik ruhunu formalaşdırmaqdan ibarətdir.

ƏLAVƏLƏR

**İkinci Qarabağ müharibəsində
Şəhid olan əsgərlərin əziz xatirəsinin rəmzi olan**

XARİBÜLBÜL simvolu

Xarıbülbül gülünün formasında olan rəmzi nişan - simvol torpaqlarımızın azadlığı uğrunda başlanan İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı canlarından keçərək şəhid olan əsgərlərimizin əziz xatirəsinin rəmzi olaraq qəbul edilir. Bu nişan həmçinin Azərbaycan ordusunun zəfər simvolu kimi də tanınır.

Azərbaycanda qədimdən Xarıbülbül adlanan bitki latınca *ophrys caucasica* və ya *ophrys mammosa* adlanır. Ehtimal ki, ofris bitkisinin bütün növləri xalq arasında Azərbaycanda bu adla adlanır.

Qarabağ münaqişəsi başlayandan Xarıbülbül xalqımızın mübarizəsinin rəmzinə çevrilmişdir. Qarabağ ərazisi işğal olunduqdan sonra isə Xarıbülbül bəlkə də bir çoxları üçün nisgil, kədər, ağrı, həsrət simvolu olmuşdur. Mədəniyyətdə, incəsənətdə və ədəbiyyatda Xarıbülbül ifadəsi işləndikdə həmişə söhbətin Qarabağdan getdiyi aydın olurdu.

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

Xarıbülbülə qədim türk əsətlərində də geniş yer verilmişdir. Rəvayətə görə o xar olmuş, qəmli bülbül qədim türk əsətlərində döyüşdə ağır yaralanmış bir əsgərin son ümidi olaraq bilinirdi. Qədim türk əfsanəsində deyildiyi kimi, Oğuz xanın alpaqutlarından (şəhid olan döyüşçü) birinin son nəfəsdə sinəsində gəzdirdiyi bülbülün ayağına qanlı köynəyindən cırıb sevgilisi Aybükə xanıma göndərdiyi namə ilə nişanlanan bir üzüntülü nakam sevgi hekayəsidir. Qırğız yazıçısı E.Jurabekovun “Jarxı Bulbul” hekayəsində də qədim türk əsətinə geniş yer verilir.

Qarabağ xanının qızı, Şuşalı Ağabəyim ağa 1801-ci ildən 1832-ci ilədək - ömrünün sonuna kimi Qacar şahlarının Tehrandakı sarayında yaşayır. Vətən həsrəti çəkən Ağabəyim ağaya istinad verilən bir bayatı da vardır:

*“Vətən bağı” al-əlvandır,
Yox üstündə Xarıbülbül.
Nədən hər yerin əlvandır,
Köksün altı sarı, bülbül.*

2020-ci il sentyabrın 27-dən noyabrın 10-a qədər davam edən İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı həyatını itirən şəhidlərin xatirəsinin anılmasında Xarıbülbül nişanəsi əfsanədən qələbə simvoluna çevrildi.

QEYD:

Vətən müharibəsində şəhid olmuş hərbi qulluqçular (iyulun 14-dək dəfn edilən 2907 nəfərin foto şəkilləri, adları, soyadları, hərbi rütbəsi və doğum tarixi) haqqında məlumatları Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin rəsmi saytına daxil olaraq əldə etmək olar.

<https://mod.gov.az/images/pdf/da4654f57eea37fbbaf146cb295976d6.pdf>

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

Azərbaycan Respublikası ərazilərinin işğaldan azad olunması uğrunda başlanan Vətən müharibəsində iştirak etmiş Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının təltif edilməsi üçün təsis edilmiş orden və medallar

ORDENLƏR

“Zafər” ordeni

“Qarabağ” ordeni

MEDALLAR

medalı

“Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı”

medalı

“Vətən müharibəsi iştirakçısı”

“Vətən müharibəsində arxa cəbhədə xidmətlərə görə” medalı

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

“*Suqovuşanın azad olunmasına görə*” medalı

Suqovuşanın azad olunmasına

“*Cəbrayılın azad olunmasına görə*” medalı

Cəbrayılın azad olunmasına

“*Xocavəndin azad olunmasına görə*” medalı

Xocavəndin azad olunmasına

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

“Füzulinin azad olunmasına görə”
medalı

“Zəngilanın azad olunmasına görə”
medalı

“Qubadlının azad olunmasına görə”
medalı

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

“Şuşanın azad olunmasına görə”
medalı

“Ləçinin azad olunmasına görə”
medalı

“Ağdamın azad olunmasına görə”
medalı

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

medalı

“Kəlbəcərin azad olunmasına görə”

“Döyüşdə fərqlənməyə görə” medalı

QEYD:

Azərbaycan Respublikası ərazilərinin işğaldan azad olunması uğrunda başlanan Vətən müharibəsində iştirak etmiş Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının təltif edilməsi üçün təsis edilmiş orden və medallar haqqında əsasnamələrlə Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin rəsmi saytına daxil olaraq tanış olmaq olar.

<https://mod.gov.az/az/orden-ve-medallar-021/>

Vətən müharibəsinə həsr olunmuş

Kitablar

- ❖ **Əlamətdar və tarixi günlər təqvimi /Azərbay. Milli Kitabxanası ; baş red. K.Tahirov ; red. M.Cəfərova ; hazırlayan N.Xulufu [və b.].- Bakı: Azərbaycan Milli Kitabxanası, 2020.- 559, [3] s**

Təqvimdə Qarabağ bölgəsinin tarixi, unikal təbiəti, maddi-mədəniyyət abidələri, zəngin ədəbiyyatı və musiqi mədəniyyəti, habelə Qarabağın işğaldan azad olan ərazilərinə dair zəngin məlumatlar öz əksini tapmışdır.

http://anl.az/down/teqvim_2021.pdf

- ❖ **İnkişaf-məqsədimizdir : çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər / İlham Əliyev; buraxıl. məsul R.Mehdiyev.- Bakı: Azərənər, 2021.- Kitab 106 Sentyabr 2020-Oktyabr 2020.- 392 s.**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin oxuculara təqdim olunan “İnkişaf-məqsədimizdir” çoxcildliyinin bu cildində Ermənistanın 30 ildir işğal altında saxladığı Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ və ətraf ərazilərin işğaldan azad edilməsi ilə bağlı Ali Baş Komandanın əmri ilə Azərbaycan Ordusunun başladığı savaştan bəhs olunur. Bu cildə, eyni zamanda Azərbaycan Prezidentinin tez-tez xalqa müraciəti və rəsmi “Twitter” hesabından işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin adları da yer almışdır.

- ❖ **İnkişaf-məqsədimizdir : çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər / İlham Əliyev ; buraxıl. məs. R.Mehdiyev.-**

Bakı: Azərnəşr, 2021.- Kitab 107 Oktyabr 2020 - Noyabr 2020.- 391 s.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin oxuculara təqdim olunan “İnkişaf-məqsədimizdir” çoxcildliyinin bu cildində Ermənistanın 30 ildir işğal altında saxladığı Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ və ətraf ərazilərin işğaldan azad edilməsi ilə bağlı Ali Baş Komandanın əmri ilə Azərbaycan Ordusunun başladığı savaştan bəhs olunur. Bu cildə, eyni zamanda Azərbaycan Prezidentinin tez-tez xalqa müraciəti və rəsmi “Twitter” hesabından işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin adları da yer almışdır.

❖ **İnkişaf-məqsədimizdir : çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər /İlham Əliyev ; buraxıl. məsul R.Mehdiyev.- Kitab 108 Noyabr 2020 - Dekabr 2020.- Bakı: Azərnəşr, 2021.- 391 s.**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin oxuculara təqdim olunan “İnkişaf-məqsədimizdir” çoxcildliyinin bu cildi tarixi ədalətin bərpasından Ali Baş Komandan İlham Əliyevin birbaşa rəhbərliyi ilə Müzəffər Azərbaycan Ordusunun 44 günlük müharibədən sonra başa çatan şanlı zəfərindən bəhs edir. Bu cildə xalqımızın 30 ilə yaxındır həsrətlə gözlədiyi gün - Şuşanın işğaldan azad olunması, işğalçı Ermənistanın kapitulyasiyaya məcbur edilməsi, bu münasibətlə Ali Baş Komandanın xalqa müraciətləri, Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazılan 10 noyabr 2020-ci il müqaviləsinin imzalanması və Vətən müharibəsinin qələbəsinə aid materiallar toplanmışdır.

❖ **Qarabağ Azərbaycandır! /Azərb. Resp. baş Prokurorluğu ; hazırl. K.Əliyev ; baş red. H.Məmmədov ; red. hey. üzv.: E.Abbasov [və b.].- Bakı:**

**Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu,
2021.- 590 s.**

Qarabağ dastanı : otuz ilin həsrəti-44 günün zəfəri / ideya müəll. Anar ; red. və ön söz. müəll. R. Məcid ; nəşir T. Axundov.- Bakı: Təhsil, 2021.- 528 s.

❖ **Sadiqov, B. Xilaskar İlham Əliyev /Bəxtiyar Sadıqov ; red. İ.Hüseynli ; ön söz müəll. M.Qurbanlı.- Bakı: Hədəf Nəşrləri, 2021.- 317 s.**

Kitabda Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun əldə etdiyi şanlı qələbədən danışılır, onun tarixi-siyasi əhəmiyyəti şərh olunur. Dörd fəsildən ibarət olan kitabda Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin hərbi-siyasi yolla həllinin təhlilinə xüsusi yer verilir, dövlət başçısının 2003-2020-ci illərdə apardığı ordu quruculuğu prosesinin mahiyyəti açılır, Azərbaycanı zəfərə çətdirən yolun siyasi, sosial-iqtisadi, diplomatik yönümləri araşdırılır, “Dəmir yumruq” əməliyyatının gedişi və nəticələri öz əksini tapır. Kitab həm də 44 günlük Vətən müharibəsinin, qəhrəman Azərbaycan Ordusunun Müzəffər Komandanı, Prezident İlham Əliyevin Böyük Qələbəyə aparan siyasətinin yığcam salnaməsidir.

❖ **Şahinoğlu, E. Dəmir yumruq/ Elxan Şahinoğlu.- Bakı: Qanun, 2021.- 279 s.**

Kitabda müharibənin başlanması səbəbləri, müharibə günlərində aparılan danışıqlar və bunların nəticələri, o cümlədən böyük dövlətlərin (Türkiyə, Rusiya, İran və Fransa) prosesə təsiri analiz edilib.

❖ **Vətən simurqları : II Qarabağ Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanları /toplayıb nəşrə haz. və ön**

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

sözün müəll. A.Ülvi; red. G.Babaxanlı.- Bakı: Elm və təhsil, 2021.- K. 1. 288 s.

Kitabda İkinci Qarabağ Vətən Müharibəsində qəhrəmanlıq göstərən igidlərimizin-Şəhid olmuş qəhrəmanlarımızın döyüş yolu işıqlandırılır. Təqdim olunan yazılar ana qəlbinin hiçqırığı, bacı göynərtisi, dost məhəbbəti, qardaş qubarı ilə qələmə alınib-Qarabağ cəbhəsindən bir çınqı, bir atəş görüntüsüdür. Qarabağ uğuruna gənc ömürlərini qurban verən balaların torpaq eşqinə elə bağlanırsan ki, sanki onların ölümə yox, ilahi qüdrətin hüzuruna ucaldığına şahid olursan. Şəhid olan bu gənc Qəhrəmanların borcu ödənməz: onlar Azərbaycan xalqını uzun illərin mənətindən qurtarmışlar, 30 ildir işğalçı tapdağında qalmış torpaqlarımızı ağır döyüş yolları keçərək azad etmişlər.

❖ Zəfər salnaməsi /YAP ; baş red. N.Cabbarlı ; red.: G.Cəfərova, A.Quliyeva ; buraxılışa məs. R.Kazimov ; dizayn. N.Nəhmətov.- Bakı: Şərq-Qərb, 2021.- 535 s.

Kitabda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Azərbaycan tarixinin ən şanlı səhifələrindən biri - Vətən müharibəsi dövründə işğal olunmuş ərazilərimizin azad edilməsi, eləcə də müharibəyə cəlb edilmiş ölkənin bir çox istiqamətlərdə apardığı mübarizə prosesi ilə bağlı xalqa müraciət və çıxışları yer almışdır. Kitabda həmçinin Ali Baş Komandanın Azərbaycan gerçəklikləri, müharibənin reallıqları ilə bağlı dünyanın aparıcı televiziya kanallarına, informasiya agentlikləri və qəzetlərinə verdiyi müsahibələr, Türkiyənin və eləcə də müxtəlif ölkələrin hökumət və dövlət adamları ilə görüşləri zamanı etdiyi çıxışlar da öz əksini tapmışdır.

Vətən müharibəsi şəhidlərinə həsr olunmuş

Məqalələr

- ❖ **Abbas, G.** Vətən sizə oğul dedi... /Günel Abbas// 525-ci qəzet.-2021.- 7 yanvar.- S.14.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2021/yanvar/735276.htm>

- ❖ **Abbasov, Y.** Vətən uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan 24 yaşlı leytenant - Qəzənfər Məmmədov /Yalçın Abbasov// Hərbi And.-2021.- 16 aprel.- S.18.

http://www.anl.az/down/meqale/herbi_and/2021/aprel/741611.htm

- ❖ **Abdiyev, E.** Hadrut fatehi : Vətən müharibəsi Qəhrəmanı Camal İsmayılovun əziz xatirəsinə sayğılarla! /Elnur Abdiyev//Ədəbiyyat qəzeti.-2021.- 17 aprel.- S.10-11.

<http://www.anl.az/down/meqale/edebiyat/2021/aprel/741979.htm>

- ❖ **Abdullayeva, S.** Cəbhədən əbədiyyətə : Vətən müharibəsinin şəhid mayoru Müseyib Zeynalovun əziz xatirəsinə /Sevil Abdullayeva//Mədəniyyət.-2021.-29 yanvar.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/yanvar/734722.htm>

- ❖ **Abdurəhmanova, F.** Son sözləri vətən oldu... /Fidan Abdurəhmanova//Ədalət.-2021.- 14 yanvar.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/732258\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/732258(meqale).pdf)

- ❖ **Ağayev, A.** Vətən boyda murad eşqi /Akif Ağayev//Azad Azərbaycan.- 2021.- 1 iyul.- S. 5.

http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/iyul/750056.htm

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

- ❖ **Albantürk, C.** Zəfərimizin Arəstəsi/ Cabir Albantürk //Türküstan.-2020.-22-28dekabr.-S.19.

[http://www.anl.az/down/meqale/turkustan/2020/dekabr/730192\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/turkustan/2020/dekabr/730192(meqale).pdf)

- ❖ **Aprel və Günnüt** döyüşlərindən sonra Vətən müharibəsində də düşmənə qənim kəsilən kəşfiyyatçı // Azərbaycan.- 2021.- 11 aprel.- S. 11.

[http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/aprel/740605\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/aprel/740605(meqale).pdf)

- ❖ **Aslan, Q.** Belə oğullarla fəxr edir Vətən! /Qədir Aslan // Respublika.-2020.- 6 dekabr.- S.5.

<http://www.anl.az/down/meqale/respublika/2020/dekabr/747751.htm>

- ❖ **Aydın, X.** Vəsiyyəti “oğlumu vətənpərvər böyüt” olan şəhid : Kamil Şixmuradovun vətən sevgisi də kamil idi /Xanım Aydın//Kaspi.-2021.-9 yanvar.- S.9.

http://www.anl.az/down/meqale/kaspi_az/2021/yanvar/731182.htm

- ❖ **Bayramov, Z.** Vətən üçün doğulanlar /Ziyafəddin Bayramov // Respublika.-2021.- 24 aprel.- S.4.

<http://www.anl.az/down/meqale/respublika/2021/aprel/742357.htm>

- ❖ **Bədəlov, Ə.** Vətən sevgisi... / Əliqismət Bədəlov // Xalq qəzeti.- 2021.- 4 iyul.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/xalqqazeti/2021/iyul/750062.htm>

- ❖ **Cahangir, Ə.** Səs : Qarabağ haqqında esse /Əsəd Cahangir//Ədəbiyyat qəzeti.- 2021.- 10 aprel.- S.10-11.

<http://www.anl.az/down/meqale/edebiyat/2021/aprel/740584.htm>

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

- ❖ **Cəfərli, R.** Azərbaycan gəncləri Vətən müharibəsində qəhrəmanlıq salnaməsi yazdılar /Rəşad Cəfərli// Azərbaycan.-2021.- 2 fevral.- S.1;7.

<http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/fevral/732468.htm>

- ❖ **Daşsalahlı, R.** Biz intiqamımızı döyüş meydanında aldığımız : İlham Əliyev, Ali Baş Komandan “Vətən müharibəsi eyni zamanda peşəkar komandanlıq nümunəsidir” / Ruhıyyə Daşsalahlı // Azərbaycan müəllimi.-2021.- 12 mart.- S.2.

[http://www.anl.az/down/meqale/az_muellimi/2021/mart/737887\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/az_muellimi/2021/mart/737887(meqale).pdf)

- ❖ **Daşsalahlı, R.** Şəhid müəllimin Vətən sevgisi... / Ruhıyyə Daşsalahlı //Azərbaycan müəllimi.- 2021.- 8 yanvar.- S.15.

[http://www.anl.az/down/meqale/az_muellimi/2021/yanvar/731426\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/az_muellimi/2021/yanvar/731426(meqale).pdf)

- ❖ **Əbilova, Z.** ...Vətən seçdi / Zəkiyyə Əbilova // Kredo.- 2021.- 20 yanvar.- S.7.

[http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/yanvar/737768\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/yanvar/737768(meqale).pdf)

- ❖ **Ədalətqızı, S.** “Vətən Simurqları” hünər və qəhrəmanlıqlarla dolu tarixi salnamədir /Sevinc Ədalətqızı // İki sahil.-2021.- 17 fevral.- S.13.

http://www.anl.az/down/meqale/iki_sahil/2021/fevral/734785.htm

- ❖ **Əhmədov, A.** Şəhidlərimiz : “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” fəxri adına layiq görülmüş şəhid zabitimiz /Anar Əhmədov // Türkünstan.- 2021.- 12-18 yanvar.- S.16.

[http://www.anl.az/down/meqale/turkustan/2021/yanvar/731059\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/turkustan/2021/yanvar/731059(meqale).pdf)

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

- ❖ **Əhmədov, A.** Vətən müharibəsində Daxili Qoşunların ilk şəhidi kimi adını tarixə yazdı... / Anar Əhmədov // Hərbi And.-2021.- 30 aprel.- S.7.

http://www.anl.az/down/meqale/herbi_and/2021/aprel/742906.htm

- ❖ **Ələkbərova, S.** Vətən müharibəsi qəhrəmanlarının muzeyləşən ömürləri : Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində yaradılan yeni fondada Zəfər qaliblərinin şəxsi əşyaları toplanır / Sahibə Ələkbərova// Azərbaycan.-2021.- 14 mart.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/mart/738283.htm>

- ❖ **Əliyev, B.** Vətən şəhidlərlə var olur! /Bəxtiyar Əliyev // Azərbaycan ordusu.-2021.- 3 iyul.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/az_ordusu/2021/iyul/752663\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/az_ordusu/2021/iyul/752663(meqale).pdf)

- ❖ **Əliyev, S.** Vətən müharibəsində ilk qazaxlı şəhid /S.Əliyev// Azərbaycan.-2021.- 2 fevral.- S.8

<http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/fevral/732517.htm>

- ❖ **Əliyeva, M.** Vətən elə sən özünsən... /Məryəm Əliyeva // Mədəniyyət.-2021.- 30 aprel.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/medenivvet/2021/aprel/742996.htm>

- ❖ **Əliyeva, Y.** Vətən sizə oğul deyib qucaq açdı... / Yeganə Əliyeva // İki sahil.-2021.- 2 aprel.- S.13.

http://www.anl.az/down/meqale/iki_sahil/2021/aprel/740059.htm

- ❖ **Əlizadə, A.** “Vətən yaxşıdır” - deyib Vətən torpağına qovuşan şəhid gizirimiz : Şəhidlik zirvəsinə ucalan idmançılar /Azər Əlizadə, Turqay Niftəliyeva // Olimpiya dünyası.- 2021.- 9-15 fevral.- S.3.

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

[http://www.anl.az/down/meqale/olimpiya_dunyasi/2021/fevral/733941\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/olimpiya_dunyasi/2021/fevral/733941(meqale).pdf)

- ❖ **Əsgərli, Ə.** Məslək vuruşunda, səngər başında Kişi qeyrətindən doğulan Vətən /Əsgərli Əlizadə// Respublika.- 2020.- 22 oktyabr.- S.5.

<http://www.anl.az/down/meqale/respublika/2020/oktyabr/725080.htm>

- ❖ **Əlizadə, K.** Qəhrəmanlıq Vətən sevgisindən qaynaqlanır / Kamran Əlizadə; müsahibəni apardı: İ.Əliyev // Xalq qəzeti.-2021.- 26 iyun.- S.7.

[http://www.anl.az/down/meqale/xalqqazeti/2021/iyun/749270\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/xalqqazeti/2021/iyun/749270(meqale).pdf)

- ❖ **Əsgərova, G.** Azərbaycanın qəhrəman qızı - Arəstə : “Vətən uğrunda şəhid olacamsa, o, mənim qürurum, başımın ucalığıdır” /Günəl Əsgərova//525-ci qəzet.- 2021.- 13 avqust.- S.13.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2021/avqust/752600.htm>

- ❖ **Fərəcova, Z.** Qəhrəmanlıq abidəsi - “Vətən müharibəsi - 44 gün” /Zöhrə Fərəcova//Azərbaycan.- 2021.- 9 yanvar.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/yanvar/737657.htm>

- ❖ **Həsənli, H.** “Səni sevmək azdır, Vətən!...” /Həzi Həsənli // İki sahil.-2021.- 10 mart .- S.19.

[http://www.anl.az/down/meqale/iki_sahil/2021/mart/737560\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/iki_sahil/2021/mart/737560(meqale).pdf)

- ❖ **Hüseynbəyli, F.** Vətən müharibəsinin şəhidi Əkbər Hüseynlinin nakam ruhuna: şeir /Faiq Hüseynbəyli //Türküstan.- 2021.- 9-15 fevral.- S.21.

[http://www.anl.az/down/meqale/turkustan/2021/fevral/733643\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/turkustan/2021/fevral/733643(meqale).pdf)

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

- ❖ **İbrahimov, H.** Vətən müharibəsində qazandığımız tarixi qələbə şəhidlərimizin ruhuna şanlı ehtiramdır /Hüseyn İbrahimov//Xalq qəzeti.- 2021.- 2 aprel.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/xalqqazeti/2021/aprel/739402\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/xalqqazeti/2021/aprel/739402(meqale).pdf)

- ❖ **II Qarabağ** müharibəsi qəhrəmanları - Tərhan və Sadəddin // Səs.-2021.- 3 fevral.- S.10.

[http://www.anl.az/down/meqale/ses/2021/fevral/732660\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/ses/2021/fevral/732660(meqale).pdf)

- ❖ **İqor Korotçenko:** “Dəmir yumruq” əməliyyatı XXI əsrin müasir yüksək texnoloji müharibə nümunəsidir //Azərbaycan.-2021.- 2 may.- S.2

<http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/may/744085.htm>

- ❖ **İlham, G.** Vətən müharibəsinin qəhrəman müəllimləri : Şuşada bayrağımızı görməyi arzulayan şəhid məktəb direktoru /Gülnarə İlham//Azərbaycan müəllimi.-2020.- 20noyabr.-S.9.

[http://www.anl.az/down/meqale/az_muellimi/2020/noyabr/730447\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/az_muellimi/2020/noyabr/730447(meqale).pdf)

- ❖ **İmanzadə, İ.** Öncə vətən var / İsmayıl İmanzadə//Kredo.- 2021.- 30 mart.- S.4;5.

[http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/mart/738853\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/mart/738853(meqale).pdf)

- ❖ **Qarabağlı, Ə.** Vətən məhəbbəti, el sevgisi /Ədalət Qarabağlı//Respublika.-2021.- 6 fevral.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/respublika/2021/fevral/734415.htm>

- ❖ **Qaradərəli, A.** Torpağa qan töküləndə Vətən olur : Vətən müharibəsi şəhidi Cavid Həsənovun xatirəsinə /Azad Qaradərəli//Hərbi And.-2021.- 5 mart.- S.4.

http://www.anl.az/down/meqale/herbi_and/2021/mart/737126.htm

- ❖ **Quliyev, R.** Erməni vəhşiliyini kətana köçürən rəssam: 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində arzularını çin olan sənətkar / Ramil Quliyev ; müsahibəni apardı A. Səhəd // 525-ci qəzet.- 2021.- 3 mart.- S.21.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2021/mart/736763.htm>

- ❖ **Qurbanqızı, Z.** Torpağına baş əyirik, ey Vətən!.. / Zümrüd Qurbanqızı // Respublika.-2021.- 17 iyun.- S.13.

<http://www.anl.az/down/meqale/respublika/2021/iyun/748065.htm>

- ❖ **Malyev, E.** Gənc ömrünü, toyunu Vətən yolunda qurban verdi... : 67 gün itkin sayılmış-şəhid Vüsal Ramazanov /Elman Malyev//Türküstan.-2021.- 1-7 iyun.-S.16.

[http://www.anl.az/down/meqale/turkustan/2021/iyun/746281\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/turkustan/2021/iyun/746281(meqale).pdf)

- ❖ **Mehdiyev, S.** Şəhid Eşqinin Vətən eşqi... /Sabit Mehtiyev // Hürriyyət.-2021.- 19-20 yanvar.- S.13.

<http://www.anl.az/down/meqale/hurriyyet/2021/yanvar/749110.htm>

- ❖ **Mehraliyeva, Ü.** “44 günlük Vətən müharibəsi: hamı bir nəfər kimi” / Ülvyyə Mehraliyeva // 525-ci qəzet.- 2021.- 14 yanvar.- S.11.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2021/yanvar/737412.htm>

- ❖ **Məhərrəmov, V.** Şəhidlər ölməz - Vətən bölünməz / Vahid Məhərrəmov // Azərbaycan ordusu.-2021.- 21 iyul.- S.3.

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

[http://www.anl.az/down/meqale/az_ordusu/2021/iyu/752674\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/az_ordusu/2021/iyu/752674(meqale).pdf)

- ❖ **Məmmədli, N.** Vətən müharibəsinin mübariz şəhidi/Nurəddin Məmmədli//Mədəniyyət.-2021.-12 fevral.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/fevral/734131.htm>

- ❖ **Misirli, A.** Vətən Müharibəsi şəhidlərinin xatirəsi əbədiləşdirilib /Adil Misirli//Ədalət.-2021.- 2 fevral.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/732655\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/732655(meqale).pdf)

- ❖ **Muğanlı, N.** “Mənə bir Vətən göstər, oğulları nər olsun...” / Nurəddin Muğanlı // İki sahil.- 2021.- 14 aprel.- S.25.

[http://www.anl.az/down/meqale/iki_sahil/2021/aprel/741017\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/iki_sahil/2021/aprel/741017(meqale).pdf)

- ❖ **Muradov, Z.** “Vətən belə əmr edir”! /Zakir Muradov // 525-ci qəzet.-2021.- 21 may.- S.16.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2021/may/745305.htm>

- ❖ **Muradov, Z.** Vətən müharibəsində Gəncənin ilk şəhidi / Zakir Muradov//Hərbi And.-2021.- 5 mart.- S.18.

http://www.anl.az/down/meqale/herbi_and/2021/mart/737110.htm

- ❖ **Müşfiq, Ş.** Emin Pirinin Vətən savaşı və könül işi / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet.-2020.- 28 noyabr.- S.23.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2020/novabr/744848.htm>

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

- ❖ **Müşfiq, Ş.** Əbədiyyətdəki əziz ünvanlarımız: Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz! / Şahanə Müşfiq // 525-ci qəzet.-2021.- 22 aprel.- S.14-15.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2021/aprel/7420>

01.htm

- ❖ **Nərimanoğlu, M.** Bir ailənin iki şəhidi: Ömürləri də, ölümləri də bir olan əmioğlular kimi, 44 günlük Vətən müharibəsinin haqqında danışılacaq hələ çox qəhrəmanları var /M.Nərimanoğlu//Azərbaycan.- 2021.- 2 iyul.- S.7.

<http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/iyul/749816.htm>

ul/749816.htm

- ❖ **Nəsiboğlu, S.** Qarabağ səmasında cövl edən qartal : Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Şəhid Zaur Nudirəliyevə həsr olunur / Sevindik Nəsiboğlu / Kredo.- 2021.- 17 fevral.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/fevral/734562\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/fevral/734562(meqale).pdf)

34562(meqale).pdf

- ❖ **Nizamiqızı, H.** Baharın payız üzü /Həmidə Nizamiqızı // Mədəniyyət.-2021.- 15 yanvar.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/yanvar/731088.htm>

var/731088.htm

- ❖ **Nurəddin.** Onun üçün Vətən sevgisi hər şeydən üstün idi... / Nurəddin // Mədəniyyət.- 2021.- 26 fevral.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/fevral/736188.htm>

vral/736188.htm

- ❖ **Nurəddin.** Vətən müharibəsinin şəhid baş giziri / Nurəddin // Mədəniyyət.- 2021.- 4 iyun.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/iyun/746636.htm>

un/746636.htm

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Bir Vətən sevdalının hünər yolu... / Zəfər Orucoğlu//Bakı Xəbər.-2021.- 10 fevral.- S.10.

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

[http://www.anl.az/down/meqale/baki_xeber/2021/fevral/733823\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/baki_xeber/2021/fevral/733823(meqale).pdf)

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Hünəri ilə tarix yazan Vətən sevdalısı - Elnur Əsədullayev... / Zəfər Orucoğlu// Bakı Xəbər.-2021.- 21 aprel.- S.14.

[http://www.anl.az/down/meqale/baki_xeber/2021/aprel/742085\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/baki_xeber/2021/aprel/742085(meqale).pdf)

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Kamranın Vətən sevgisi ilahi sevgi idi / Zəfər Orucoğlu //Azad Azərbaycan.-2021.- 19 avqust.- S.5.

http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/avqust/752987.htm

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Ölməzliyə qovuşan vətən sevdası: Əliqismət Yaqublu / Zəfər Orucoğlu //Azad Azərbaycan.- 2021.- 9 fevral.- S.4.

[http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/fevral/734891\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/fevral/734891(meqale).pdf)

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Torpağı qanı ilə Vətən edən igid /Zəfər Orucoğlu//525-ci qəzet.-2021.- 25 may.- S.11.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2021/may/745278.htm>

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Vətən müharibəsinin qalib şəhidi /Zəfər Orucoğlu//Xalq Cəbhəsi.-2021.- 16 mart.- S.4

<http://www.anl.az/down/meqale/xalqcebhesi/2021/mart/738229.htm>

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Vətən sevgisi ilə vətənləşən igid /Zəfər Orucoğlu //Azad Azərbaycan.-2021.- 11 mart.- S.5.

http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/mart/737339.htm

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Vətən sevgisinə tapınan dağlar oğlu / Zəfər Orucoğlu//Xalq Cəbhəsi.- 2021.- 6 mart.- S.5.

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

<http://www.anl.az/down/meqale/xalqcebhesi/2021/mart/737248.htm>

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Vətən sevgisini ürəyinin başında yaşadan şəhid Balaş /Zəfər Orucoğlu//Bakı Xəbər.- 2021.- 18 mart.- S.12.

[http://www.anl.az/down/meqale/baki_xeber/2021/mart/740445\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/baki_xeber/2021/mart/740445(meqale).pdf)

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Vətən sevgisinin qəhrəmanlıq salnaməsi/Zəfər Orucoğlu// Unikal.-2021.- 22 may.- S.20.

[http://anl.az/down/meqale/unikal/2021/may/744956\(meqale\).pdf](http://anl.az/down/meqale/unikal/2021/may/744956(meqale).pdf)

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Vətən sevgisinin müqəddəslik zirvəsi /Zəfər Orucoğlu//Xalq Cəbhəsi.-2021.- 24 aprel.- S.4.

<http://www.anl.az/down/meqale/xalqcebhesi/2021/aprel/742425.htm>

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Vətən üçün doğulan igid /Zəfər Orucoğlu // Azad Azərbaycan.-2021- 20 may.- S.5.

http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/may/745442.htm

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Vətən yolunda şəhid olan igid Əli / Zəfər Orucoğlu // Unikal.-2021. - 8 may. - S.20.

<http://anl.az/down/meqale/unikal/2021/may/744922.htm>

- ❖ **Orucoğlu, Z.** Vüsalın Vətən sevgisi... /Zəfər Orucoğlu // Azad Azərbaycan.-2021.-22 iyun.- S.3.

[http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/iyun/748850\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/iyun/748850(meqale).pdf)

- ❖ **Orucova, G.** Vətən müharibəsinin daha bir cəsur oğlu /Günəl Orucova // Kredo.- 2021.- 10 mart.- S.15.

[http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/mart/737600\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/mart/737600(meqale).pdf)

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

- ❖ **Orucova, G.** Vətən müharibəsinin fədakarları: Xəlil və Cəlil qardaşları haqqında düşüncələr /Günel Orucova // Kredo.-2021.- 3 fevral.- S.2.

[http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/fevral/732679\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/fevral/732679(meqale).pdf)

- ❖ “**Öncə Vətən**” deyənlər // Mədəniyyət.- 2021.- 28 iyul.- S. 4.

[http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/iyul/751754\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/iyul/751754(meqale).pdf)

- ❖ **Rəsulova, R.** Vətən sevdalısı Allahyar /Ruhhiyyə Rəsulova // Hərbi And.-2021.- 12 mart.- S.15.

http://www.anl.az/down/meqale/herbi_and/2021/mart/737858.htm

- ❖ **Rzalı, N.** “Vətən yaxşıdır”ın gerçək tarixçəsi və “Xudayarın təstifi”nin mətninə dair qeydlər /Nadir Rzalı // 525-ci qəzet.-2021.-13 yanvar.- S.17.

<http://www.anl.az/down/meqale/525/2021/yanvar/730929.htm>

- ❖ **Rzayeva, Ə.** Vətən müharibəsində tarix yazan şəhidimiz/Ətrabə Rzayeva//Kredo.-2021.-27 yanvar.- S.16.

[http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/yanvar/731816\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/kredo/2021/yanvar/731816(meqale).pdf)

- ❖ **Salahov, E.** Füzulidən Daşaltıya, Daşaltıdan Şuşaya... : Şəhid polkovnik Raqif Orucovun keçmiş əsgəri, Vətən müharibəsi iştirakçısı Anar Heydərovun döyüş yolu / Elxan Salahov // Həftə içi.-2021.- 30 yanvar-1 fevral.- S.8.

http://www.anl.az/down/meqale/hafta_ichi/2021/fevral/732855.htm

- ❖ **Salmanlı, R.** Bölük komandirinin şücaəti : Şəhidlər ölməz, vətən bölünməz! /Rəhman Salmanlı// Azərbaycan.-2021.- 7 aprel.- S. 5.

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

[http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/apr/el/740233\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/apr/el/740233(meqale).pdf)

❖ **Salmanlı, R.** Vətən onu sevənlərindir /Rəhman Salmanlı //Azərbaycan.-2021.- 2 iyul.- S.7.

<http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/iyul/749810.htm>

❖ **Səxavətqızı, M.** Dodaqda qalan "Vətən" sözü... /Manya Səxavətqızı // Bakı Xəbər.- 2021.- 17 mart.- S.14.

[http://www.anl.az/down/meqale/baki_xeber/2021/mart/739305\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/baki_xeber/2021/mart/739305(meqale).pdf)

❖ **Səxavətqızı, M.** Vətən aşiqi Orxan : Şəhid Orxan /Manya Səxavətqızı // Hürriyyət.-2021.- 11-12 mart.- S.12.

<http://www.anl.az/down/meqale/hurriyyet/2021/mart/737683.htm>

❖ **Səxavətqızı, M.** Vətən naminə yaşayanlar ölmür nümunəsi - Əliyev Malik Təvəkkül oğlu... /Manya Səxavətqızı// Bakı Xəbər.-2021.- 10-12 aprel.- S.14.

http://www.anl.az/down/meqale/baki_xeber/2021/apr/el/740858.htm

❖ **Sofulu, F.** Vətən fədaisi / Firudun Sofulu // Azərbaycan.- 2021.- 8 yanvar.- S.10.

<http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/yanvar/736971.htm>

❖ **Sultanova S.** Bir Azərbaycanımız var : Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz /Sevda Sultanova// Azərbaycan.- 2020.-21 oktyabr.- S.10.

[http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2020/oktyabr/725953\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2020/oktyabr/725953(meqale).pdf)

❖ **Süleymanlı, A.** Vətən sevgisi /Atilla Süleymanlı// Respublika.- 2021.-19 fevral.- S.4.

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

<http://www.anl.az/down/meqale/respublika/2021/fevral/735548.htm>

- ❖ **Şəhid Müqəddəs Qədirovun** son sözləri: “Sağ-salamat qayıda bilməsəm, Vətən sağ olsun” // Azərbaycan.-2021.-7yanvar.-S.5.

<http://www.anl.az/down/meqale/azerbaycan/2021/yanvar/735800.htm>

- ❖ **Şükürlü, Ə.** İki şahid qardaşının nağılı... : Viləşdə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanının xatirəsi əbədiləşdirilib /Əli Şükürlü //Azad Azərbaycan.- 2021.- 19 avqust.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/avqust/752968\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/az_azerbaycan/2021/avqust/752968(meqale).pdf)

- ❖ **Torpağı Vətən** edən qəhrəmanlar //Mədəniyyət.-2021.- 19 fevral.- S.4.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/fevral/735296.htm>

- ❖ **Turqut Xəlilbəyli** - Vətən müharibəsinin ilk şahid həkimi//Ədalət.-2020.-15oktyabr.-S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2020/oktyabr/723747\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2020/oktyabr/723747(meqale).pdf)

- ❖ **Vəliyev, V.** Fərəhli kəndinin Vətən müharibəsi şəhidləri/Vəli Vəliyev// Respublika.-2021.- 15 yanvar.-S.5.

<http://www.anl.az/down/meqale/respublika/2021/yanvar/731203.htm>

- ❖ **Vətən** qəhrəmanları //Mədəniyyət.-2021.-24 fevral.-S.3.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/fevral/735945.htm>

- ❖ **Vətən** müharibəsi qəhrəmanları gənc rəssamların gözü ilə //Mədəniyyət.-2021.- 18 avqust.- S.5.

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/avgust/752807.htm>

- ❖ **Vətən** müharibəsi qəhrəmanlarını tanıyaq // Türkünstan.- 2021.- 16-22 fevral.- S.15

[http://anl.az/down/meqale/turkustan/2021/fevral/734619\(meqale\).pdf](http://anl.az/down/meqale/turkustan/2021/fevral/734619(meqale).pdf)

- ❖ **Vətən** müharibəsi memorial kompleksi və Zəfər muzeyinin fondu üçün : İlk eksponatlar təqdim olunub // Mədəniyyət.-2021.-26 fevral.- S.1.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/fevral/736126.htm>

- ❖ **Vətən** müharibəsi şəhidinin əşyaları muzeyə təhvil verilib // Mədəniyyət.-2021.- 19 fevral.- S.5.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/fevral/735397.htm>

- ❖ **Vətən** müharibəsində həlak olan sərhədçilərin xatirəsinə // Mədəniyyət.-2021.- 9 iyul.- S. 5.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/iyul/750591.htm>

- ❖ **Vətən** müharibəsində qəhrəmancasına düşürək şəhadətə yüksələn Hübət Yaqubov //Hərbi And.-2021.- 11 iyun .- S.5.

http://www.anl.az/down/meqale/herbi_and/2021/iyun/749239.htm

- ❖ **Vətən** müharibəsinin daha bir qəhrəmanı ilə tanış olaq - şəhid İlqar İsmayılov // Azərbaycan ordusu.-2021.- 9 yanvar.- S.8.

[http://www.anl.az/down/meqale/az_ordusu/2021/yanvar/743053\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/az_ordusu/2021/yanvar/743053(meqale).pdf)

- ❖ **Vətən** müharibəsinin son günündə şəhidlik zirvəsinə yüksələn qəhrəman //Hərbi And.-2021.- 23 aprel.- S.15.

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

http://www.anl.az/down/meqale/herbi_and/2021/aprel/742087.htm

❖ **Vətən** müharibəsinin şəhid həkimi: Rasim Abdullayev sözə də həmdəm idi// Mədəniyyət.-2021.- 30 iyun.- S.6.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/iyun/749768.htm>

❖ **Vətən** sizə oğul dedi //Ədalət.- 2021.- 7 yanvar.- S.3

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/731985\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/731985(meqale).pdf)

2021.- 9 yanvar.- S.3-5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/732073\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/732073(meqale).pdf)

2021.- 14 yanvar.- S.3

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/732197\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/732197(meqale).pdf)

2021.- 22 yanvar.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/731542\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/731542(meqale).pdf)

2021.- 23 yanvar.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/731480\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/731480(meqale).pdf)

2021.- 26 yanvar.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/731691\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/yanvar/731691(meqale).pdf)

2021.- 9 fevral.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/734150\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/734150(meqale).pdf)

2021.- 11 fevral.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/733784\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/733784(meqale).pdf)

2021.- 13 fevral.- S.5.

Şahidlərimizi ehtiramla yad edirik!

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/734557\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/734557(meqale).pdf)

2021.- 16 fevral.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/735113\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/735113(meqale).pdf)

2021.- 18 fevral.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/735737\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/735737(meqale).pdf)

2021.- 20 fevral.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/735576\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/735576(meqale).pdf)

2021.- 23 fevral.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/735760\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/735760(meqale).pdf)

2021.- 25 fevral.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/736092\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/fevral/736092(meqale).pdf)

2021.- 2 mart.- S.5.

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/737780\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/737780(meqale).pdf)

2021.- 4 mart.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/737807\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/737807(meqale).pdf)

2021.- 11 mart.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/739560\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/739560(meqale).pdf)

2021.- 16 mart.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/739490\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/739490(meqale).pdf)

2021.- 18 mart.- S.5

[http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/739528\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/adalet/2021/mart/739528(meqale).pdf)

Şəhidlərimizi ehtiramla yad edirik!

- ❖ **Vətən uğrunda** canını fəda edənlər // Mədəniyyət.- 2021.- 26 may.- S.4.

<http://www.anl.az/down/meqale/medeniyyet/2021/may/745744.htm>

- ❖ **Vətən üçün** canından keçən 19 yaşlı qəhrəman//İki sahil.-2021.- 14 avqust.- S.10.

http://www.anl.az/down/meqale/iki_sahil/2021/avqust/752574.htm

- ❖ **Vətəncızı, V.** “Xəqani şəhid olmağı çox arzulayırdı”: İkinci Qarabağ savaşında qəhrəmancasına şəhid olan Xəqani Məmmədovun həyat hekayəsi... / Vətəncızı Vüsələ Vətəncızı //Hürriyyət.-2021.- 10-12 aprel.- S.11.

<http://www.anl.az/down/meqale/hurriyyet/2021/aprel/740500.htm>

- ❖ **Yəhya.** Vətən müharibəsində çox sayda qazisi, bir neçə şəhidi olan Kornədi kəndi... /Yəhya// Hürriyyət.- 2021.- 13-15 fevral.- S.10.

[http://www.anl.az/down/meqale/hurriyyet/2021/fevral/735605\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/hurriyyet/2021/fevral/735605(meqale).pdf)

- ❖ **Yəhya.** Vətən müharibəsinin ilk şəhidini döyüş bölgəsindən çıxardı...: Şəhid gizir Cəlal Ağayevin həyat hekayəsi... /Yəhya // Hürriyyət.- 2021.- 23-24 fevral.- S.12.

[http://www.anl.az/down/meqale/hurriyyet/2021/fevral/735634\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/hurriyyet/2021/fevral/735634(meqale).pdf)

- ❖ **Yusifqızı, Ə.** Ayaq basdığı Vətən torpağı ürəyinin başından keçən igid /Əminə Yusifqızı //Olaylar.- 2021.-12-18 mart.- S.17.

[http://www.anl.az/down/meqale/olaylar/2021/mart/737878\(meqale\).pdf](http://www.anl.az/down/meqale/olaylar/2021/mart/737878(meqale).pdf)

Mündəricat

Azərbaycan Respublikasında Anım Gününün təsis edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı.....	3
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin xalqa müraciəti.....	5
Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına dəstək fondunun (“YAŞAT” Fondu) yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı.....	11
Bakı şəhərində Vətən müharibəsi memorial kompleksinin və Zəfər muzeyinin yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı.....	15
Tarixin ən şərəfli səhifəsi - İkinci Qarabağ müharibəsi.....	16
27 sentyabr “Anım günü” ilə əlaqədar kitabxanalarda həyata keçiriləcək tədbirlər.....	23
Əlavələr.....	32